СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 285. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ГРУДНЯ 1949. No. 285. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 8, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ДЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ 10. ГРУДНЯ

Кій Вест, на Флориді, 6 грудня. — Президент Труман заповів святкування Дня Прав Людини на 10 грудня цього року й кожного року опісля. Свято встановлене на спомин Загальної Декларації Прав Людини, проголошеної Генеральною Асамблеєю Обєднаних Держав 10 грудня 1948 р. Декларація стверджує, що права людини є „спільним вірцевим зразком осягу для всіх людей і всіх націй".

Президент Труман у своїй прокламації пригадує, що „декларація вичисляє громадянські, політичні, економічні, суспільні й культурні права та взиває кожну одиницю і кожний громадянський орган через навчання й освіту змагати до поширення пошани для тих прав, вольностей та поступових засобів, як краєвих так і міжнародних, щоб забезпечити їм справдішнє признання й пошану". — Президент Труман підписав прокламацію в год. 10.20 рано в дачі воєнної маринарки, яка служить хвилево за зимовий Білий Дім підчас спочинку президента.

ДЖОРДАН ВИЯВЛЯЄ, ЩО РОСІЯ ДІСТАЛА РАДАР ВІД З.Д.А.

Вашингтон. — Джордж Рейсі Джордан, який складав свідоцтво перед конгресовою комісією неамериканських діянь, і обвинутив Гері Гопкінса й інших високих урядовців в висиланні до Совєтів таємних воєнних матеріялів, між ін. урану, заявив теж, що Росія дістала з Америки в такий самий спосіб і літак з радаром у такому часі, коли радар вважався за найбільшу американську тайну. Коли Джордан був майором в летунській базі в Грейт Фоллс, у стейті Монтана, для провірки виряду, який в рр. 1943-44 висилано повітряним шляхом до Росії, саме в тому часі совєтський генерал Александер Іванович Бєлаєв, голова совєтської комісії закупів, виїхав до Росії з Вашингтону літаком, до якого був прикріплений виряд з радаром. Бєлаєв не вступав до Грейт Фоллс і не піддався урядові контролі, яку переводив Джордан. Сен. Брайен МкМагон, голова спільної конгресової комісії атомової енергії, заявив що слідство в справі вивозу матеріялів до Росії поступило значно вперед.

ЮНІЯ МУЗИК ЗАБОРОНЯЄ ВИСТУП ШКІЛЬНОЇ ОРХЕСТРИ.

Ню Йорк.—У Медисон Сквер Гарден почалися міжколегіяльні гри кошикового мяча, підчас яких мали грати студентські орхестри. Відділ 802 Юнії Музик, приналежної до Американської Федерації Праці, повідомив управи шости каледжів, що змаг в кошикового мяча є бизнесовим підприємством і тому каледжі мусять наймити професійні орхестри до грання підчас змагу. Це потягає за собою юнійні заплати за гру.

БОНУС ДЛЯ ВОЯКІВ У СЛУЖБІ.

Вашингтон. — Тисячі вояків у чинній службі дістануть цього року бонус у висоті по $90. Це на ділі тільки затримана частина платні за місяці жовтень і листопад, яку виторгували військові кола на підставі інтерпретації нового закону.

НАУКОВЦІ НЕ ВІРЯТЬ У ПРИДАТНІСТЬ УРАНУ ДЛЯ РОСІЇ.

Шікаго. — Три провідні науковці заявили, що висилка урану до Росії в 1943 р. могла дуже мало придатися тамошнім науковцям. Посилка була дуже мала і такого роду, що її можна було дістати небудь. Крім того уран був у такій малій кількости, що з неї не можна було зробити атомової бомби. Таку думку висловили: д-р Гаролд С. Юрі й д-р Торфин Гогнес з університету Шікаґо і д-р Артур Джафе з Краєвої Лябораторії Аргон. Департамент стейту виявив, що видав дозвіл на експорт до Росії 400 фунтів нерафінованого урану, 25 фунтів уранового металю й 1,000 грамів „тяжкої води".

НЕЗАКОННИЙ СТРАЙК У ФАБРИКАХ АТОМОВОЇ СИЛИ.

Овк Ридж, у стейті Тенесі. — Комісія Атомової Енергії звернулася за негайною допомогою до федеральних властей, щоб покінчити незаконний страйк 2,000 робітників при будові нових будинків. Страйк почався несподівано й дуже спокійно, коли 250 робітників в робітні для газової експанзії вийшли з праці.

СТУДІЮЮТЬ ПРИЧИНИ ПІДВИШКИ ЦІН НА КАВУ.

Бока Рейтон, на Флориді. — Яких 750 провідних продуцентів кави зібралося тут для обговорення різних справ з Краєвим Товариством Кави. На зібранні мають обговорити між ін. причини високих цін, які запанували під теперішню пору в дрібнім продажу кави. Сенатська рільнича підкомісія оприлюднила переконання, що в продукції кави створено міжнародний картель і тому ціни на каву підскочила до подвійної висоти впродовж року. Інші джерела подають, що причиною високих цін на каву є змагання домашніх господинь до нагромаджування великих припасів кави.

ЛУЇС ЗАКЛЮЧИВ КОНТРАКТ З МАЛИМИ ШАХТАМИ.

Ню Йорк. — Джан Л. Луїс, голова юнії вуглекопів, заключив контракт з кількома малими вугілляними шахтами для продовження правильної праці. Власники великих копалень дальше опираються умовам, поставленим Луїсом. Малі підприємці походять зі стейтів Кентокі й Вест Вирджінія. Умови нового контракту обіймають підвишку платні на 95 центів денно і підвишку доплати до Майнерського Фонду Добродійности по 15 центів від видобутої тони вугілля. Разом комісове від однієї тони буде виносити 35 центів і його вплачують підприємці. Луїс не оприлюднив імен підприємств, з якими заключив контракт. Стало звісним, що в контракті находиться постанова про назначення нової ради тростисів для цього фонду.

ТРИ ПОТУГИ РІШЕНІ ПОКІНЧИТИ З ВОЄННИМ СТАНОМ У НІМЕЧЧИНІ

Вашингтон, 6 грудня. — Злучені Держави, Великобританія й Франція, вже поробили перші кроки в напрямі покінчення воєнного стану, який існує між Німеччиною й Західними державами. Підчас конференції в Парижі, яка відбулася попереднього місяця, секретар стейту Дін Ачесон, міністер закордонних справ Великобританії, Ернест Бевин і французький міністер Роберт Шуман заключили тайну умову, щоб у цій справі вони поступали в повній згоді.

Коли буде проголошений кінець воєнного стану між Західними країнами й Західною Німеччиною, тоді Німеччина дістане повні права держави в міжнароднім значенні, а це приневолить Західні потуги забрати окупаційні війська з Німеччини. Знавці міжнародного права приготовляють усі подробиці для вивозу окупаційних армій і придумають способи для затримання чужинних військ потрібних для оборони Німеччини проти наступу Росії. Коли буде викінчена підготова до покінчення воєнного стану з Німеччиною, тоді притягнеться до такої умови теж Бельгію, Голандію й Люксембург.

Департамент стейту переконаний, що Росія приготовляє заключення окремого свого миру зі Східною Німеччиною і хоче забрати свої війська з неї упродовж наступного року. Та це не змінить в нічому плянів Західних держав у їхній підготові до покінчення воєнного стану.

ПОСАДНИК ГАМБУРГА ДОРАДЖУЄ ЗАТРИМАТИ АМЕРИКАНСЬКУ АРМІЮ В НІМЕЧЧИНІ

Вашингтон. — Макс Брауер, посадник міста Гамбурга, який перебуває в столиці на відвідинах, сказав на конференції департаменту стейту, що Америка повинна затримати своє військо в Німеччині для охорони навіть тоді, коли б Совєти забрали своє військо зі Східної Німеччини. Брауер покликався на приклад Чехословаччини, у якій Совєти захопили владу, без участи російського війська, підготовивши переворот через місцевих комуністів.

ПРОТЕСТАНТИ ЗА ВІДВАЖНУ АМЕРИКАНСЬКУ ПОЛІТИКУ В АЗІЇ

Атланта, у стейті Джорджія. — Федеральна Рада Церков в Америці одобрила резолюцію екзекутивної ради з домаганням до президента Злучених Держав ясно поставити відносини Америки до народів Азії. Рада домагається „відважної прокламації" проголошеної на спільнім зібранні обох конгресових палат у справі політики на Далекому Сході для спротиву проти „небезпек постійного тоталітаризму". Резолюційна комісія виявила домагання, щоб Америка ще раз ясно заявила своє становище, щоб допомогти в економічній боротьбі поневолених народів для збереження нашої християнської спадщини. — На зібранні Ради явилися представники 27 краєвих протестантських деномінацій, які представляють 28,000,000 вірних.

ПРЕДСТАВНИК КУБИ В О.Н. ВИДВИГНУВ СПРАВУ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ.

Лейк Соксес, 7. грудня. — Д-р Франсіско Ічасо, представник Куби в Об'єднаних Націях, видвигнув вчора в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї справу переслідування церкви в підсовєтській Україні. Йому відповідав від підсовєтської України Андрій І. Галаган, брешучи в живі очі, мовлячи: „наша конституція гарантує свободу віровизнання і тому Совєтська Україна не може вважатися атеїстичною". Твердження д-ра Ічасо називав Ґалаґан „клеветою".

РОМА ПРИЙМА ВИСТУПИТЬ В НЮ ЙОРКУ І ФИЛАДЕЛФІЇ

Довідуємося, що відома наша балерина, Рома Прийма, виїжджає з кінцем цего тижня з Канади до Злучених Держав та виступить з програмою для української публіки у Филаделфії в дні 11-го грудня та в Ню Йорку, дня 18-го грудня. Подробиці виступів в оголошеннях. Треба сподіватися, що українське громадянство Ню Йорку і Филаделфії скористає з цеї рідкісної нагоди, щоби намилуватись мистецтвом нашої артистки, яку найсуворіші чужі критики називають „великим майстром танку".

ПРОФ. ДОБРЯНСЬКИЙ ПРО СПІЛЬНОТУ ДОЛІ СЛОВАЦЬКОГО І УКРАЇНСЬКОГО НАРОДІВ

Виступ голови У.К.К на прийнятті Американських Приятелів Словацької Волі.

Вашингтон, 7. грудня. — Голова Українського Конгресового Комітету, проф. Лев Добрянський, закликав вчора до навязання тіснішої українсько-словацької співпраці в Злучених Державах, як це вже зроблено на еміграції в Европі, базуючись на спільній долі словацького і українського народів та на їх спільній боротьбі за визволення. Проф. Добрянський виступив на прийняті Американських Приятелів Словацької Волі, що відбулося в честь відзначеного нагородою Пуліца полковника Степана Бонсаля, бувшого співробітника президента Вилсона та полк. Ґавса, в готелю Корлтон у Вашинґтоні. Полк Бонсал, що на прийнятті був відзначений ще окремо відповідною бронзовою таблицею, в своїй промові виявив велику поінформованість та розуміння східно-европейських проблем, а зокрема української. До почесних гостей на прийнятті належав, м. і., асистент секретаря праці, Мр. Джан Т. Кмець, а з промовами, крім проф. Добрянського від УККомітету, виступив д-р Мачек від хорватів та член Комісії Переміщених Осіб, Мр. О'Каннор. Д-р Мачек у своєму виступі висловився прихильно теж на тему українських змагань. Словацька преса віддала події багато місця, ставляючи виступ українського представника в заголовках своїх інформацій.

СПРАВУ КИТАЮ ПЕРЕДАНО МАЛІЙ АСАМБЛЕЇ ДЛЯ „ДАЛЬШОГО РОЗГЛЯДУ"

Лейк Соксес, 7 грудня. Комітет Політики і Безпеки Генеральної Асамблеї прийняв вчора резолюцію, щоби зажалення уряду національного Китаю проти Совєтського Союзу передати Тимчасовому Комітетові, т.зв. Малій Асамблеї „для дальшої провірки і студій". Цю резолюцію прийнято більшістю 23 голосів проти 19. Опісля ще величезною більшістю, бо 47 голосів проти 5 совєтських, прийнято американську резолюцію в справі збереження територіяльної інтегральности Китаю. Мала Асамблея, на підставі ухваленої резолюції, має провірити зажалення китайського національного уряду та приготовити відповідне звідомлення для Генеральної Асамблеї на чергову сесію.

ЩЕ ОДИН НОВИЙ ЧЛЕН У. Н. СОЮЗУ ЖЕРТВОЮ НЕЩАСЛИВОГО ВИПАДКУ

Секретар 446 відділу УНСоюзу, Д. Фенюк, повідомляє, що в місцевості Кіркленд Лейк, Онтаріо, Канада, в дні 1го грудня згинув в нещасливому випадку в копальні член цього відділу Степан Шумелда, що минулого року приїхав з европейської скитальщини і відразу став членом УНС. Покійний походив зі села Бушковичі, повіт Перемишль, та осиротив жінку Катерину і сина Тараса, проживши років 35. Недавно, як свого часу повідомлено, в Ошаві в Канаді згинув трагічно в залізничому випадку новий імігрант Іван Каліш, що був членом 464 відділу УНСоюзу. Обезпечення в УНСоюзі було великою допомогою для родин покійних в цій їх великій трагедії.

СПРАВА ЄРУСАЛИМУ В КОМІТЕТІ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ

Лейк Соксес, 7 грудня. Політичний Комітет Генеральної Асамблеї розглядав вчора знову справу інтернаціоналізації Єрусалиму і вже сьогодні, можливо, прийде до „критичного голосування" в цій справі в Генеральній Асамблеї. На порядку є австралійська резолюція, що передбачує передачу Єрусалиму під повний міжнародну контролю, але є теж сильні опозиційні голоси.

З ПОБАЖАННЯМ „ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ" ВИШИНСЬКИЙ ВИЇХАВ З НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, 7 грудня. Бажаючи американцям „щасливого Нового Року" та виявляючи своє невдоволення вислідом сесії Генеральної Асамблеї, совєтський міністер закордонних справ, Андрей Вишинський, виїхав вчра на кораблі „Америка" назад до Европи, перебувши два місяці в цій країні.

БРИТАНІЯ ПРОПОНУЄ ТОРГОВЕЛЬНУ ІНТЕГРАЦІЮ ЗІ СКАНДИНАВІЄЮ

Лондон, 7 грудня. — Тут офіціяльно потверджено, що у відповідь на американське домагання тіснішої господарської співпраці між европейськими країнами, Британія запропонувала трьом скандинавським країнам: Норвегії, Швеції і Данії, фінансово-торговельну інтеграцію. Пропозицію видвигнено у формі меморіялу до урядів трьох згаданих країн. Вона не подає точного пляну такої торговельно-фінансової злуки, тільки мала б послужити базою дальших переговорів на випадок основної згоди на пропозицію. В британських урядових колах вияснюють, що пропозиція відноситься головно до фінансової ділянки, іменно, вільного обміну валют між чотирма країнами, що вже тим самим оживило б вільну торговельну виміну і подорожній рух. Пропозиція теж не виключає і не ставить жадних обмежень щодо подібних договорів чотирьох держав з іншими країнами. Прийняття та переведення в життя цеї пропозиції могло б мати рішальне значення не тільки для господарств чотирьох заінтересованих країн, але й для дальшого загального господарського розвитку.

ПОВІЛЬНИЙ РОЗВИТОК СОВЄТСЬКО-ШВЕДСЬКОЇ ТОРГІВЛІ.

Стокгольм, 7 грудня.—Тільки що проголошена статистика шведського міністерства закордонних справ виказує, що не зважаючи на існуючі договори, шведсько-совєтські торговельні стосунки розвиваються дуже повільним темпом. Зі статистики виходить, що з цілої суми біліон корон шведського кредиту Совєтам з п'ятирічного договору в 1946 році, отже за три роки, використано тільки 97,000,000 корон. Причиною цего є не тільки шведська неспроможність достави і совєтська неохіть заплатити бажані ціни, але частинно теж і загальне політичне положення.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ КОНГРЕС СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ВІЛЬНИХ ПРОФСПІЛОК.

Лондон, 7 грудня. — Тут продовжується конгрес нової проти-комуністичної Міжнародної Конфедерації Вільних Професійних Спілок, в якій бере участь 261 делегатів, що репрезентують 48,453,355 робітників. На порядку нарад тепер є вибір Екзекутиви, на голову якої найповажнішим кандидатом є активний провідник бельгійського робітничого руху Поль Фінет.

ЧЕСЬКІ ЄПИСКОПИ ОБВИНУВАЧЕНІ В „ДЕРЖАВНІЙ ЗРАДІ".

Прага, 7 грудня. — Чехословацький комуністичний уряд почав тепер нову кампанію проти Католицької Церкви, концентруючи її головно на Раді єпископів, з архиєпископом Иозефом Бераном на чолі. Військовий орган „Обрана Ліду" вчора знову накинувся на єпископів, закидуючи їм „державну зраду". На цю саму тему появилася окрема книжка під заголовком „Змова проти республіки", в якій видвигається проти єпископів ті самі закиди „державної зради", до якої їх мала заставити „злочинна політика Ватикану".

НОВІ ДИРЕКТИВИ ДЛЯ ПРИСПІШЕННЯ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ НІМЕЧЧИНИ.

Франкфурт, 7 грудня. — З поінформованих джерел тут заявляють, що американський високий комісар для Німеччини, Джан Дж. МекКлой, одержав нові дерективи для приспішення процесу демократизації Німеччини. Директиви походять від Державного Департаменту у Вашингтоні та беруть до уваги змінені обставини після встановлення західно-німецької федеративної республіки. Проте, їх подробиці держиться в тайні. Нові розпорядження мають заступити відому директиву 1067, приготовану свого часу департаментом війни для ген. Клея.

ЗОРГАНІЗОВАНО ТРИ НОВІ НІМЕЦЬКІ ПАРТІЇ.

Франкфурт, 7 грудня.—Після недавнього скасування окупаційних обмежень щодо творення політичних партій, німці в останніх днях скористали з нагоди та зорганізували відразу аж три нові партії, які в яких мають виразно націоналістичний характер. Майже всі партії ставляють собі ту саму ціль: відбудову німецького Райху в рямках західного союзу.

ШВАЙЦАРІЯ ВИДАСТЬ ПОЛЬСЬКОМУ УРЯДОВІ ЖИДІВСЬКЕ МАЙНО

Женева, 7 грудня. — Швайцарський уряд погодився видати польському урядові у Варшаві зложене у швайцарських банках майно польських жидів, які погинули під час другої світової війни, не залишивши спадкоємців. Висоту цього майна оцінюється різноманітно, від 5 до 50 мільйонів долярів. Міжнародні та швайцарські жидівські організації розгорнули широку акцію проти цього рішення, домагаючись, щоби ці фонди радше були віддані до розпорядження ІРО.

ТАЄМНИЧА ДОЛЯ КОМУНІСТИЧНОГО МІНІСТРА В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Прага, 7 грудня. — Чеський уряд офіційно повідомив про „звільнення" з посту заступника міністра закордонної торгівлі Євгена Лоебля, довголітнього комуністичного діяча. Причин цего „звільнення" не подано, але в Празі кружляють вперті вістки, що Лоебль був заарештований і поповнив самогубство.

ПОЧИНАЄТЬСЯ СУДОВИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ КОСТОВА

Београд, 7 грудня. — Сьогодні має початися в столиці Болгарії, в Софії, судовий процес проти бувшого комуністичного заступника премієра та міністра закордонних справ, Траїча Костова, та його десятьох співобвинувачених в змові з Тітом проти Москви. В югославських колах заявляють, що цей процес буде, після процесу проти повішеного вже Ляшла Райка в Мадярщині, черговим етапом в акції керованого Москвою Комінформу проти Югославії.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

ВІЛЬНА СВІТОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРАЦІ

Розвіявся ще один туман, що нісся з Москви і покривав міжнародну робітничу організацію, Світову Трейд-Юнійну Федерацію, яку запрягли сталінські агенти до воза московської диктатури. Виходять з неї вже всі демократичні елементи.

Як відомо, найстарша й найсильніша американська робітнича організація — Американська Федерація Праці — відмовилась належати до Світової Трейд-Юнійної Федерації тому, що в ній брали верх явні чи закриті комуністи, прихильники кремлівського тоталітаризму і московського імперіялізму. Інше становище зайняв Конґрес Індустріяльних Організацій, друга по АФПраці найбільша юнія, а це тому, що теж і в Конґресі заважували комуністичні впливи. Мимоходом кажучи, ми тепер свідками, як в КІО ведеться ще далі радикальна чистка і як усувається комуністів з впливових становищ, які вони вспіли загарбати впродовж років зручною тактикою та підступом. Як підупав в КІО комуністичний вплив, то й не стало причини, чому АФП і КІО не мали б держати одного фронту в відношенні до Світової Трейд-Юнійної Федерації. Так і сталось. Тепер ці дві могутні юнії, що представляють 14,000,000 американського зорганізованого робітництва, вислали своїх делегатів на міжнародну робітничу конференцію в Лондоні, на яку прибули представники з 44 країн та які мають репрезентувати 45 мільйонів не-комуністичних робітників. На цій „Вільній Світовій Конференції Праці" мають покликати до життя нову міжнародну робітничу організацію, яка була б в опозиції до Світової Трейд-Юнійної Федерації, а яку вже покинули такі сильні юнії, як американський Конґрес Індустріяльних Організацій та Британський Трейд-Юнійний Конґрес, що має до вісім мільйонів членів. Початок сецесії зробила Голандська Юнійна Централя ще весною, а за нею пішли соціялістичні групи різних країн, що теж не погоджувались з комуністичною диктатурою в Світовій Трейд-Юнійній Федерації.

Ця подія є великої ваги. Комуністичні впливи в робітничих рядах нанесли багато шкоди робітничому рухові, а теж боротьбі демократії з комуністичною диктатурою і кремлівським тоталітаризмом. Ця шкода така велика, що забере багато часу, заки нова міжнародна робітнича Федерація, що тепер повстане, зможе те все направити і витягнути робітництво бодай у вільних країнах з-під впливів московсько-большевицьких агентів. Тим більше, що Кремль буде тепер усіми засобами підпирати давню Світову ТрейдЮнійну Федерацію, а властиво робити їй великий розголос. Та вона буде тепер для світу тільки креатурою Кремля. Москва буде далі організувати „робітничі конференції", на які буде зганяти своїх агентів з усіх країн, що є під її диктатурою. Вона буде далі називати їх „представниками міжнародного робітництва" та долучить до них цілком певно ще й робітничих представників „визволеного Китаю". Проте світове робітниче зєднання, що наступило в Лондоні головно наслідком робітничого обєднання в Америці, відіграє багато більшу і важнішу ролю від кремлівської робітничої „федерації". Воно заважить цілком певно на найважнішому фронті, себто в Европі, а головно в Франції та Італії й допоможе там прочистити робітничі ряди від залишок комуністичної зарази.

ХТО ВИКЛИЧЕ ВІЙНУ?

Американський амбасадор до Совєтів, ген. Бедел В. Смит, пише у своїх спогадах „Моїх три роки в Москві", що сила — це єдина відповідь Росії. Відповідаючи на питання: „Війна, чи мир?" він наче підготовляє читача до заяви про необхідність втримання збройної сили як запоруки миру. Таку засаду визнавали давні мілітаристичні школи з-перед першої світової війни. Тепер, як бачимо, провідний американський дипломат пригадує цю засаду, осуджену його власним поколінням і радить повертатися до неї. Свою пораду ген. Смит попирає арґументами, які заслугують на увагу.

Совєти, пише він, мають тепер велитенську імперію з безмежним багатством матеріялів, потрібних для війни. Вони завели дисципліну, якої не можуть мати демократичні країни. Переконали своє населення, що з громади колишніх „імперіялістичних" держав виелімінувана Німеччина, Японія й Італія, а Франція й Великобританія дуже послабли. Вказують, що єдина, неослаблена великодержава, це Злучені Держави Америки, яка після війни ще зросла як потуга.

Ідеологічно Совєти вперто повчають, що капіталістичний і комуністичний світи не можуть існувати побіч себе; що між обома системами мусить прийти до зудару і що колись запанує одна система або друга; що капіталістична система мусить завалитися і тільки невідомий час, коли це станеться; що Совєти мають обовязок приспішити знищення капіталістичного ладу; що для цієї цілі вони організують комуністичні партії в різних державах; що ці партії мають захопити в свої руки владу; що для обману світу треба голосити, що така переміна прийде навіть і без війни та що комуністичний лад може існувати *побіч капіталістичного* і т. д.

Смит пригадує, що на підставі такого обману комуністи заволоділи Чехословаччиною і піддали її під владу Кремля, а тільки не вдалося їм цього зробити в недавній спробі в Франції й Італії, бо не провірили там добре настроїв своїх противників.

Ген. Смит твердить, що нема двох думок про цілі Кремля і про методи до осягнення цих цілей. Йдеться тільки про питання, чи ждати, аж капіталістичне забороло, тобто Злучені Держави, самі послабнуть і тоді треба буде тільки малого зусилля на їх повалення, чи може треба вжити збройної сили для скорішого вирішення. Те останнє залежить виключно від Політбюра. Воно рішає про стратегічний момент. Одначе виріб атомової зброї утруднив остаточну відповідь.

Ген. Смит думає, що атомова зброя може бути тільки хвилевою перешкодою. У другій світовій війні Гітлер мав сильніші отруйні гази ніж Аліянти. Одначе він знав, що Америка має велику кількість сильних отруйних газів. Якщо б він був почав вживати своїх газів, то негайно Аліянти були б відповіли своїми газами і тоді рішала б кількість. Саме зі страху перед відплатою газами з Америки Гітлер не відважився вживати своїх газів як зброї.

Те саме може статися і в Совєтах. Коли Совєти будуть певні, каже Смит, що Америка має більше атомових бомб і то сильніших від їхніх, вони перші не відважуться вживати атомової бомби і вестимуть війну іншими засобами, а може й зовсім не підуть до війни, якщо побачать, що капіталістичний світ ще не валиться. Та якби не було — треба бути Америці готовою на всякий випадок.

АКЦІЯ АКЦІЙ

Читаючи нашу пресу останнього часу, не можна відігнатися від враження „повені акцій". Скитальці, преса, УХС, інваліди, університет і цілий ряд інших установ висилають сиґнали тривоги і взивають рятувати загрожені сектори суспільної будівлі.

Якби в нас було менше „святочних академіків", а більше робітників буднів, враження повені акцій не було б. Діри в тому, чи іншому секторі, по черзі швидко латано б і керівники громадського життя і преса могли б присвятити більше часу іншим справам. Саме тому, що так не є, що справа репарації йде „кальварійським" темпом — до незакінчених старих кампаній долучуються нові, від чого повстає хаос, штучна „втома громадянства" і т. п. В висліді такого хаосу легко забувається на найповажніше завдання, на основну **акцію акцій**, що обхоплює не той, чи інший сектор еміґрації, але долю й майбутнє цілого українського народу.

Всі гаразд знаємо, про яку акцію йдеться. Новоприбулі з-поміж нас обозначення тієї акції носять у своїй назві: політична еміґрація. Та носить хтось таку назву, чи не носить, старий він еміґрант чи новий — нині ми всі мусимо бути політичні. Політичні в справжньому звучанні слова; лицем звернені не проти внутрішньо-еміґрантського вітряка, тільки проти небувалого ворога українського народу. Коли цей ворог йде тотально на знищення нашого народу, без погляду на той чи інший устрій його самостійного життя — ми, без уваги на наші переконання, тотально мусимо кинути всі наші сили і всю зброю на фронт боротьби проти ворога. Проблеми, які приносить течія буднів, мусять бути наладнувані швидко, в передишці, щоб від нього не втрачав правдивий фронт: пропаґування української справи й активне діяння для визволення України.

Що дотепер з цією акцією було негаразд — про це нема потреби говорити. На внутрішньому відрізку, з одної сторони байдужість, а з другої не завжди відповідний такт, довели до дивогляду начеб то ця акція була справою тільки якогось одного середовища. Назовні Український Конґресовий Комітет діяв, але чи в повному порозумінні з усіма середовищами, це щонайменше непевне.

Говоримо ці слова не во гнів будь-кому. Кожний, хто працював — але тільки хто працював! — може виказатися причинами, чому не зроблено роботи краще. Вже сам факт приїзду великої маси скитальців зумовляє флюктуацію думок і методів праці двох „різних світів", від якої може пропасти далеко більше творчої енергії, ніж це сталося. Тому, хто працював — організовано, чи на власну руку — заслужив на розгрішення.

Але, що зробити з усіма тими, які до пропаґування української справи не приложили й руки (а таких переважна більшість)? Що гірше: ще в Році Божому 1949 були між нами й такі, які на ентузіястів найважніщої з акцій дивилися як на нешкідливих божевільних. Під церквою в Ню Йорку я бачив продавця пропаґандивних брошур. Надаремно він вигукував заголовок брошури, надаремно вживав своєї красномовности, до гірких жартів включно — 99% людей проходили повз нього байдуже. наче б йшлося про обманця, що обіцяє тисячлітне життя...

Не виключаємо й непорозуміння в цій справі. Може є між нами багато й таких, що здвиґатимуть плечима; мовляв, для писань і протестів є Український Конґресовий Комітет, — отже, при чому тут він (вона)?...

Таке розуміння являє собою дуже-дуже велике непорозуміння. Безперечно, ніхто не вимагає від людини, що не має для того знання й уповноваження, писати книжки, чи складати меморіяли до Обєднаних Націй. Для цього є відповідні люди й за це нема рації журитися.

Але все інше наша — рядовиків — і тільки наша справа. Конґресовий Комітет не може ходити до нашого сусіди — американця й говорити йому про нас і нашу визвольну справу — ми це, без труду, можемо.

Коли труд походить від незнання англійської мови, на поміч приходять англійські видання УКК, чи У. Н. Союзу. І знов же: Конґресовий Комітет не може знайти нашого американського сусіди — ми знайдемо його без труду.

Одробина ідейности скаже нам самим купити бодай одну-дві англійські книжки про Україну — всеодно, чи ми вже вміємо по-англійськи, чи ні. Коли другі потяться, тратять час і гроші над виданням книжки, ми можемо попрацювати дві години, щоб ту книжку купити й, куди слід, пропхати. (Дотепер цими книжками, в складах УКК, пропаґуються"... миші й щурі!...)

Ця сама дробина ідейности скаже нам влаштовувати грошові збірки й імпрези в користь Української Повстанської Армії. Коли одні можуть рискувати своїм життям, ми, без труду, можемо рискнути, від часу до часу, заробітком декількох годин.

А потім лишається ще ціла маса дрібної, принаґідної роботи. По фабриках, під церквою, на спортовій площі, на подвір'ї власного мешкання ми стрічаємося зі збаламученими власними й чужими людьми, що інформують корінне населення в ворожому для нас дусі. Всюди тут наше мужнє встрявання й вияснення правди, віддає нашій справі велику прислугу; далеко більшу, ніж ми думаємо. Бо коли ми доведемо нашу правду, навернений понесе її дальше між своїх земляків.

З суми цієї дрібної роботи одиниць вийде велика робота громади.

Ахиллевою п'ятою були дотепер доповіді в чужинних колах. Не хочеться просто вірити, щоб тут — крім обломовського лінивства й провінціональної треми — були якісь серйозні перешкоди. Бо коли перешкодою має бути англійська мова, то а) для давніх еміґрантів і родженої тут молоді така перешкода відпадає, б) доповіді новоприбулих діячів можуть виголошувати „давні", чи тут роджені. Для кого ж перешкодою мала б бути слаба обізнаність з матеріялом, той має вільний доступ до видань У. К. К. і У. Н. Союзу та інших книжок з українознавства.

Ця преважна справа не може станути на проф. Смаль-Стоцькому, інж. Тишовницькому, проф. Ветухові й ще декількох одиницях. Бо українська інтелігенція, до якої ця справа належить, у цій країні нараховується на добрі тисячі. Як давножданну ластівку на цьому полі треба повитати заповідь наших вчених і суспільно-політичних діячів: друкувати свої доповіді в англійській мові й висилати їх до різних американських установ.

Не сповняють повнотою свого завдання й наші національно-політичні маніфестації. На цьому відрізку ми все ще блудимо в вишневому садку фолкльору й романтики. Візьмім для прикладу протибольшевицьку маніфестацію (Свято Лояльности) в Ню Йорку: наш похід потапав у синьо-жовтому, ніс усякі транспаренти з гаслами, але на найважніше — живе! — забув. Початківці мучеництва — мадяри показали американцям уярмлену Мадярщину, початківці литовці дали образ підсовєтської нужди — ми нічого не дали. Ми не показали ані образів голоду двадцятих і тридцятих років, ні Базару, ні образів вінницької масакри, ні Бриґідок, Луцька, чи Станиславова 1941 р. дарма, що такі образи по наших книжках, газетах і приватних збірках є. Ми не показали образів нищення церков енкаведистами, ні взагалі нічого з мартирології українського народу. Другі вміли показати мальовані рукою мистця образи — ми не вміли показати живих документів-знимок!...

Ми невдоволені, що Захід цілими роками пише про Степінаца й Міндсенті, а про наших владик мовчить... На згаданому поході мадяри несли своєго Міндсенті, а хорвати Степінаца. Чому ми не несли світлин митрополита Сліпого й інших наших католицьких владик? Чому не несли світлин несповна трьох десятків замордованих і засланих православних митрополитів і владик?...

Але це тільки пасиви, а західному світові більше імпонують активи. На наших транспарентах згадувалося про УПА. Чому б було не показати образів тієї боротьби, у 18 рр. і тепер?? Щоб американці бачили, як виглядали ті борці колись і як виглядають тепер... Як звичайно в такому випадку — найважніше ми сховали за пазуху.

Наш резистанс цілком певно зверне увагу світу на існування й аспірації народу, що видав таких борців. Довгожданий прометеївський вогонь запалений — тепер треба тільки піддержати горіння. І це завдання моральної й матеріяльної піддержки горіння спадає на всіх нас, що опинилися поза межами рідної землі.

Нещодавно в Вашинґтоні відбувся IV. Конґрес Американських українців. Склад Конґресового Комітету доповнено новими силами з еміґрації, є підстави вірити, що праця теперішнього Комітету буде далеко успішніша, ніж попередніх. Але, щоб віра й надії сповнилися, для цього новий комітет мусить: 1) знайти контакт і співробітників з серед найширших шарів суспільства; 2) прислухатися до голосів, засягати опінії і співпрацювати з усіма нашими середовищами — безогляду на те, чи дане середовище має представника в УКК і чи його представник на Конґресі був „передбачений" (непередбачена могла б бути тільки поява комуністів!) 3) напружить усі свої сили, щоб використати всі доступні нам засоби пропаганди української справи перед чужинним

(Докінчення на стор. 3-тій)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

6)

XII. ЗВІТ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Від імені Контрольної Комісії здає звіт Іван В. Іванчук. Йому „дуже приємно стати перед Конґресом і потвердити цифри, які подав касієр". Контролю діловодства Комітету він перевів разом з другим членом Контрольної Комісії, о. Білонем. Третього члена Комісії, адв. Романа Смука, не було при контролі, бо він тепер в Европі. Він, І. В. Іванчук, признає, що з контролею вони не мали багато труду і провірка книг не забрала їм багато часу. Не було що багато контролювати. Бо те, що тепер є з касою Комітету, американці називають банкрутством. Дав би Бог, аби перед черговим Конґресом вже було потрібно більше часу на контролю. Просить, аби делеґати віддали найбільше часу і уваги діловим справам, зокрема 15-тій точці програми, де буде мова про розбудову Конґресового Комітету. Контрольна Комісія всеціло потверджує звіт касієра. Всі книги, всі впливи і видатки та потвердження на них знайдено в найбільшому порядку.

Крім своїх заввag щодо контролі та звітів Екзекутиви Комітету, п. Іванчук звертає увагу привяних на один замітний факт. Ось перед ним сидить делеґація Комітету Українців Канади: католицький священик о. д-р В. Кушнір, православний священик о. С. Савчук та інж. В. Косар. Тут, на цьому Конґресі та цілій своїй громадській діяльности, вони насамперед члени одного народу, з одними бажаннями та з одними цілями. З них брати б нам приклад, бо наша єдність є головною передумовою успіху нашої праці і наших змагань. Тоді теж наші звіти були б більші і тоді теж контроля потребувала б більше часу на провірку діловодства наших інституцій.

Після звіту Контрольної Комісії, предсідник д-р Сіменович відкриває дискусію над звітами Екзекутиви УККомітету.

Б. Катамай пропонує прийняти взіти як прочитано а дискусію над ними відложити до завтра та долучити до дебат над організаційними справами.

Адв. Панчук перебирає дальший провід нарадами, приступаючи до чергової точки нарад — привітів.

XIII. ПРИВІТ ВІД ПРЕЗИДЕНТА ТРУМАНА

Адв. І. Панчук повідомляє про зв'язану з Конґресом велику подію в нашому громадському житті, якою без сумніву треба вважати привіт від Президента Злучених Держав, Гері С. Трумана. Як совєтський кат України продовжує розпинати український нарід, президент Злучених Держав шле йому через нас свій привіт та віру в кращу долю. Привіт президента Трумана звучить:

THE WHITE HOUSE
Washington November 2, 1949

Dear Friends:

The fourth national gathering of leaders of various groups from all parts of America of citizens of Ukrainian origin offers a suitable occasion to congratulate you and the men and women you represent upon your fine contributions to American life.

You are to be commended for your interest and participation in our democracy and also for your interest in and efforts to aid your kinsmen overseas who are not able to enjoy the benefits of a free society which we in the United States are fortunate to enjoy.

I hope that more and more the story of our American democracy will reach your kinsmen and others everseas who are not able to listen to a free radio or read an uncensored press and that as the true story of democracy is heard more widely the desire of all peoples for freedom and peace and justice will increase correspondingly.

My best wishes to your meeting.

Very sincerly yours

HARRY S. TRUMAN (signed)

Адв. Панчук передає текст привіту президента Трумана в українському перекладі:

БІЛИЙ ДІМ, Вашинтон.

2-го листопада 1949.

Дорогі приятелі:

Четверте краєве зібрання провідників різних груп громадян українського походження з усіх частин Америки дає відповідну нагоду поґратулювати вам та чоловікам і жінкам, яких Ви репрезентуєте, за Ваш видатний вклад в американське життя.

Вам належиться признання за Ваше заінтересування та за Вашу участь в нашій демократії, як теж за Ваше зацікавлення та Ваші зусилля допомогти Вашим рідним, які не мають можности зазнавати благ вільного суспільства, якими ми маємо щастя користуватися в Злучених Державах.

Маю надію, що вісті про нашу американську демократію все більше і більше доходитимуть до Ваших земляків та інших за морем, які не мають можности слухати вільного радія або читати неценцензуровану пресу та що тоді, як правдива історія демократії рознесеться ширше, відповідно до того збільшуватиметься бажання всіх народів до волі і миру та справедливости.

Мої найкращі побажання для Вашого зібрання.

Щиро відданий Вам

ГЕРІ С. ТРУМАН.

Конґрес з великим одушевленням приймає привіт прези-

(Продовження на стор. 4-тій)

ПРОДУКЦІЙНА СИЛА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

ЯК АМЕРИКА ВИТРАЧАЄ СВІЙ ПРИБУТОК.

Злучені Держави Америки мають помітно високий рівень життя. Цікаво придивитися, як складається загальний народний прибуток і як він розпреділюється серед американського народу. Грошева вартість всіх випродукованих річей та виконаної служби складає так званий „загальний народний продукт", або загальний прибуток. В Злучених Державах більшість його дістають окремі особи у формі зарібної платні, оплати за послуги, за приміщення, у формі зисків, дивідендів, відсотків і т. п. Частина платиться урядові — податками, купівлею державних зобов'язань, а невелику частину затримують підприємці на заміщення старого знаряддя праці новим, на поліпшення та поширення закладів.

Деякі важні зміни в розпреділенні загального, народного прибутку відбулися поміж споживачами, урядом та приватним капіталом. Деяку уяву про взаємовідносини між тими трьома групами можна мати, глянувши на те, скільки витрачає кожна група, бо видатки є доброю вказівкою прибутків — заощадження, звичайно, покриває різницю. Частина загального народного прибутку, яку уряд дістає і його видатки зростають роками. Зрозуміло, що державні видатки надзвичайно зросли в часі війни. Частина народного прибутку, що її платять споживачі за товари та послуги, зменшилася, сума доларів збільшилася. Те саме можна сказати і про заощадження та резерви, вложені у будівництво та на поширення підприємств.

В часі як відбувалися ці зміни, загальний народний прибуток в цілому зростав і правдоподібно буде зростати і надалі.

В 1929 році біля 11 центів з кожного доляра американського загального прибутку йшло на уряд. На 1940 рік урядова частка зросла до 17 відсотків, а на 1960 рік правдоподібно збільшиться до 19 відсотків.

Для того є дві головні підстави. В роки депресії уряд зробив великі борги на переведення допомогових проєктів, аби дати працю безробітним. В роки війни заборгованість надзвичайно зросла. На сьогодня треба багато грошей на оплату відсотків по тих боргах, не кажучи вже про сплату самого боргу. Тепер уряд має перед собою ще більший тягар — оплачувати свої звичайні видатки, а крім того має видатки, звязані з восиним поготівлям та виплатами ветеранам.

Частина народного прибутку, що піде на нові будівлі, машинерію та знаряддя на 1960 рік, буде правдоподібно меньшою від тої частини, що була видана в 1929 році — рік найбільшого розцвіту — але буде приблизно такою, як в 1940 році. Ця частина буде виноситі біля 15 відсотків з кожного доляра загальної вартости випродукованих річей та зроблених послуг. Хоч ця частина може бути меншою, проте фактична сума буде більшою, бо в цілому загальний, народний прибуток зростає.

Щодо окремих споживачів, то гроші, які американці видадуть в 1960 році на матеріяльні предмети та послуги, правдоподібно складуть біля двох третин цілого народного прибутку — трохи менше ніж в 1940 році. Порівнюючи з минулим, американські споживачі витрачатимуть дещо менше зі своєї частини народного прибутку за 1960 рік на харчові продукти й помешкання, майже те саме на одяг та інші персональні предмети і більше на транспортацію та розвагу.

В майбутнім американські споживачі, здається, будуть витрачати менше, а заощаджувати більше зі своїх прибутків, ніж це вони робили в роках від 1935 до 1939. Припускають, що в 1950 та 1960 роках з кожного отриманого доляра 9 центів буде заощаджено.

Пересічний прибуток на одну особу (включаючи кожну особу, що живе в Злучених Державах — старих і немовлят, школярів і дорослих) в 1940 році доходив до $900, рахуючи по сучасній купчій силі доляра. Сподіваються, що на 1950 рік він зросте до $1,140, а в 1960 — до $1,220.

Змагання американської економічної системи є піднести: „споживчі одиниці" — родини з 2-х або більше членів, або окремі особи, що живуть самітно на вищий прибутковий рівень. З роками все менше родин лишається на нижчому прибутковому щаблі і все більше родин дістає досить грошей на вигідне життя.

Пересічний прибуток на одну американську „споживчу одиницю" буде в 1960 році правдоподібно біля $3,800 — поверх тисячі долярів більше як в 1940 році.

Американський ринок збуту має добрі вигляди на майбутнє. На 1960 рік населення ЗДА може надіятися, що загальна купча сила збільшиться в два з половиною рази в порівнанні до найтяжчого року депресії; на яких 75 відсотків більше від добробутного року 1929 та майже на половину більше як в 1941 році.

ОКРУЖНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У.Н.С. У ФІЛАДЕЛФІЇ

Філаделфія, 6 грудня. Минулої неділі тут відбулися чергові окружні збори відділів Українського Народного Союзу міста Філаделфії, головним предметом нарад на яких була справа дальшої організації нових членів. На зборах, якими проводив голова відділів округи, д-р Володимир Галан, і секретарював п. Іваш, були заступлені всі 14 відділів округи. Встановлено відповідний плян координаційної праці та вибрано п. Миколу Ліщинського новим організатором округи. На зборах була присявна головна радна УНСоюзу, п-ні Олена Штогрин.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КАНТОН, ОГАЙО.

Віднова громадського життя.

Від сорок років у місті Кантон, у стейті Огайо, живе кількадесять родин українців, одначе окремим життям і не всі зналися між собою. Цього року прибули кілька українських родин зі скитальщини в Европі і під їх впливом серед старих імігрантів розбудилося почуття й свідомість українського походження. Незабаром вибрали зпоміж себе Ініціятивний Комітет для зорганізування всіх місцевих українців.

На день 30 жовтня Ініціятивний Комітет заповів Українське Свято. Крім місцевих людей запрошено сусідів, як: українську парафію з о. парохом в Акроні, Лігу Української Молоді в Акроні і кілька установ іншого походження з Кантону.

Свято відбулося в залі румунської гр.-катол. церкви в 3 години сполудня. У церкві відправив о. Володимир Феделес, парох українсько-катол. церкви з Акрону молебень і тоді понеслася глибока молитва до Святійшого Серця Ісусового. При кінці виголосив о. парох зворушливу проповідь до яких 70 людей про потребу своєї церкви.

Після відправи була гостина в залі під церквою. Голова Ініціятивного Комітету, Володимир Вітовський відкрив гостину англійською мовою і запросив до слова новоприбулого з еміграції Михайла Благуту. Він склав гарячий привіт Рідної Землі, а в середині промови всі приявні встали для віддання пошани братам і сестрам, які впали жертвою на[?]ізників в Рідному Краю. Під кінець промовець привитав нових імігрантів і всім їм заспівали спільно „Многая Літа"! Анна Іванишин виголосила ту саму промову по англійськи.

Після вечері переведено дискусію над заснуванням Культурно-Освітнього Товариства в Кантоні. Зміст статуту зреферував Іван Воробець. Прийнято назву нового товариства: „Громада Американських Українців у Кантоні". Його ціль: організувати громадян українського роду для товариської, культурної і суспільної взаємодопомоги. Товариство має заснувати українську церкву і гуртки: Спортовий, Хоровий, Драматичний, Жіночий, Молоді, Доросту і т. п. До управи увійшли: Володимир Вітовський, голова; Іван Проць, заст., і скарбник; Анна Іванишин, секретарка; Іван Воробець і Іван Іваницький, члени управи. Референти: Катерина Бандрівська, Суспільна Опіка; Софія Соколовська, Жіноцтво, Вала Оринич, Молоді й Доросту; Михайло Благута, Культура й Освіта; Осип Скубяк, Спорт. Контрольна Комісія: Андрій Довілка, Марія Скубяк, Іван Фінковят.

Після вибору управи склали товариству привіти й побажання: Від румунської гр.-катол. церкви, о. парох тої ж парафії; від українсько-катол. церкви в Акрон, о. Володимир Феделес, парох; від Ліги Української Молоді в Акроні, пані Зепко-Жеребняк; від відділів Українського Народного Союзу в Акроні пп. Зепко й Баран; від німецького Товариства в Кантоні, Герман Стах. Після виборів покінчено наради відспіванням національного гимну.

Негайно відбулися товариські забави: п. Євістель з Акрону виступив в українським одягу з бандурою та відспівав дві пісні „Зажурилась Україна" і „За горою", а потім відтанцював козачка. Хлопець з Кантону, Любко Воробець, віддекламував вірці: „Україно" і „Ти рідне село".

Після забав пішли ще дискусійні розмови, у яких висловлено бажання мати свою церкву з священником, хор, диригента і ін. Показується, що нива, досі заросла бурян[ом], дає пригожий грунт до праці.

За Управу Громади Американських Українців:

Володимир Вітовський, голова;

Анна Іванишин, секретарка.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДІЮ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Акція акцій

(Докінчення зі стор. 2-гої)

світом і зробить усе можливе на терені ООН для справи визволення України.

Найважчий з вирахованих пунктів, ч. 3, давно перестав бути таким важким, як виглядає. Балтійці вже зуміли предкласти найвищій світовій установі справу масового большевицького нищення їхніх народів, поляки пропхали справу Катина; в найближчому часі в ООН має говорити проти большевицького поневолінія Румунії б. премієр тієї країни, ген. Радеску. Західний вільний світ, наївшися досита страви кремлівських кухарів, не відкине ніяких рішевих аргументів, що можуть посмужити йому за реванш. Хто може постачити сильніші аргументи, ніж ми?...

Настав час перед світом назвати справи по імені: відслонити куртину з кривавого поневолення України, закріпощення українського села, канібальського голоду, з ліквідації українських письменників і взагалі інтелігенції, з насильного московщення української мови, з Вінниці, розстрілів, заслань, з „вільних виборів" та інших признак „щасливого життя" України під большевицькою окупацією.

Настав час показати світові цю дантейську і другу, світлу сторінку української проблеми: нечувану — невиданy боротьбу УПА й цілого українського народу за волю й самостійне життя. Рішучою — як постава українського народу на рідних землях — мовою світові мусить бути доведено до відому, що без такої розв'язки проблеми правдивого миру на землі ніколи не буде; що коли демократії признають право на самостійність Індокитаєві, Бірмі, Цейлонові, Лібії, Голандській Індії, найвищий час признати право на самостійне життя народові, що століттями стояв на сторожі культурного світу так, як у 18 рр. стояв на сторожі проти червоної небезпеки і дотепер — єдиний — двигає на собі тягар чинної боротьби проти неї.

Світові — головно ж американцям — мусить бути ясно і недвозначно з'ясовано, що девіза, якою живе український народ, щільно покривається з тою, яку виявив один з батьків — основників напередодні визвольних змагань Америки:

— Коли на нас пішло, то нам воля — або смерть!

Ніякого посереднього, третього виходу для нас нема і бути не може...

О. Н.

ЗАКЛИК

ДО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ

В цілях створення професійної організації українських лікарів в Америці, а також для скликання загально-українського лікарського З'їзду в ЗДА, Організаційний Комітет, вибраний на ініціятивних зборах лікарів у Ню Йорку дня 16. жовтня 1949 р., звертається до всіх лікарів українського походження в Америці, як місцевих, так і новоприбулих, з проханням НЕГАЙНО подати:

1) Свою точну адресу;

2) Вказівки та побажання щодо характеру праці нової організації;

3) Заяву про бажання вступити в члени Товариства.

Листування спрямовувати на адресу: Dr. Roman Osinchuk, 23 East 7th Street, New York 3, N. Y.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Д-р Я. Восвідка, Д-р Т. Воробець, Д-р Олесіюк, Д-р Р. Осінчук, Д-р А. Сиротенко.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МАГАНОЙ СИТІ, ПА.

Союзові Окружні Збори.

Тут відбулися 30-го жовтня збори Союзових відділів нашої округи. Їх відкрив голова округи, Дмитро Капітула, вітаючи приявних іменем Головного Уряду У. Н. Союзу. Він згадав про смерть нашого дорогого й вельми заслуженого голови, Миколи Мурашка, що помер несподівано 3 серпня. Повстанням з місць вшанували приявні його память.

Пригадавши що зібрання в Маганой Сиґі скликане на підставі ухвали попередніх зборів, перейшов до обговорення 55-літнього ювілею У. Н. Союзу. При тім згадав про наших піонірів, які вже померли, одначе їх працю слідно тепер, бо маємо 53,000 членів, які щиро продовжують працю перших членів У. Н. Союзу.

Тому, що Головний Уряд призначив квоту для всіх відділів в організуванні членів так, щоб загальне число зросло до 55,000 до кінця року 1949, візвав приявних до праці для цієї цили.

Секретар окружний, Іван Чепа, прочитав протокол з попередних нарад, який делегати одобрили. Потім приступлено до перевірки приявних. Показалося, що були заступлені 15 відділів, з 29 особами. Кожний виказав число зорганізованих нових членів.

Діючий предсідник У. Н. Союзу, Григорій Герман, привітав від себе зібраних серед загальних оплесків. Він виказав, як Союз зростав у силу в членах і маєтку і дав признання новим американцям, які приїздять в Америку з української еміґрації в Европі, а приїзджаючи сюди, вступають у члени У. Н. Союзу.

Згадавши про конвенцію, яка має відбутися наступного року, п. Герман подав способи, як треба організувати молодь до Союзу.

Делегат І. Чепа пригадав на потребу улаштування ювілейного свята в Шамокіні, тобто в місті, де заложено Союз, одначе приявні сказали, що тепер уже запізно і справу відложено на наступні збори.

Пп. Герман і Капітула пояснювали нові поліси, які має видати Союз. Після того пішли запити про різні справи, як от про процес проти „Свободи" і ін. Делегати висловили погляд, що відшкодування не повинен платити редактор з своїх фондів, бо то була народна справа. Наступні збори заповіджено в МкАду і на тім наради закінчено.

За Союзовий Округ:
Дмитро Капітула, предс.;
Онуфрій Костюк, касієр;
Іван Чепа, секретар.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Листопадові роковини.

Українська громада в Ню Гейвен відзначила 31 роковини Листопадового Зриву святочною академією.

Дня 5 листопада зібралась вечером вся українська громада в церкві св. Михаїла, щоби помолитися за душі тих, що впали за волю своєї батьківщини. Панахиду відслужив о. парох А. Борса. Співав церковний хор під дир. Л. Рейнаровича.

Потім відбулася заходом Т-ва „Бандурист", святочна академія. На її програму складалися: відкриття п. І. Буцяк, реферат п. Рейнарович, мужеський хор Т-ва „Бандурист" під диригентурою п. М. Палидовича, солоспіви п-на М. Бурбела і п. Рейнарович, деклямації — рецитація п-ни В. Палидович і І. Ільницький та інсценізація.

Добір і дбайливе виконання всіх точок програми, глибоко зворушили присутних, та витиснули не одну сльозу з очей присутніх.

Успішне проведення свята було вислідом тісної співпраці „старих" і „нових" еміґрантів. Це дає запоруку в будучому добитися ще кращих результатів в спільних починах.

Н. Е.



ЩАСТЯ В НЕЩАСТЮ.—Малий Лю Ґарднер з Дітройту не мав щастя в школі; „спелінґ цілком зле, аритметика ще гірше і в цьому йому нічого не може допомогти і його чотириножний друг. Але за цю фотографію він, натомість, виграв в конкурсі першу нагороду та $250.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Г. Т., від. 347 У. Н. Союзу. — Пожертва Відділу на скитальців в сумі $30, зложена замісць вінка на могилу Пок. М. Мурашка, буде певно проголошена в звіті пожертв ЗУАД Комітету. Коли ж питаєте, то вияснюємо це, що вже є тим самим проголошенням.

Учасник фільму, Дітройт, Мич. — Того роду завваги про згаданий фільм уже в нас були. Мимоходом кажучи, під критичними завзагами таки краще підписуватися повним іменем. Ваші завваги цілком слушні. Біда тільки, що цього, що сталось, не завернеш.

КОМУНІСТИЧНА КОРЕА ВИПУСТИТЬ ДВОХ АМЕРИКАНЦІВ

Вашинґтон. — Північно-Корейський комуністичний уряд заповів, що звільнить двох американців, а це Алберта Вилиса й Алфреда Мештера, які були урядовцями Адміністрації Економічної Кооперації і яких комуністи арештували 22 вересня.

Теж стало звісним, що американський генеральний консул Мукдену Анґус Ворд і його оточення виїдуть з території окупованої китайськими комуністами вже негайно. Америка посилає по Ворда свій корабель.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 11. грудня, в парафіяльній салі, 74 Геррис Еве., в годині 1. пополудні точно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до обговорення і полагодження. На цих зборах буде також вибір уряду на 1950 рік. Доповніть свій український обовязок бути членом У. Н. Союзу. — І. Околіта, предс.; І. Кокольський, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Подаємо до відома всім членам ічленицям Бр. св. Василія Великого, від. 161, що **річні збори** відбудуться в суботу, 10. грудня, в годині 6:30 ввечір, у власній салі. Тому, що на річних зборах є багато справ до вирішення, як вибір уряду на 1950 рік і інші справи, тож обовязком є всіх місцевих і позамісцевих членів прийти точно на означений час. Також пригадуємо, що збірка пресового фонду для „Свободи" продовжується і цеї справи не можна легковажити. — За уряд: А. Підуфалий, гол.; А. Дзюль, фін. секр. І. Протиник, кас.; П. Литвин, рек. секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. — Тов. ім. Івана Франка, від. 266, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що місячні збори і вибори уряду на 1950 рік відбудуться в суботу, 10. грудня, в гали церковній св. О. Миколая, в годині 7:30 ввечір. Хто ще не належить до У. Н. Союзу хай прийде і впишеться в ряди Батька-Союзу. — В. Труфин, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в суботу, 10. грудня, в годині 8. ввечір, в укр. прав. галі, 675 Савт 19. вул. Просимо прийти на збори і вислухати звіту контр комісії за 1949 рік. Буде теж вибір уряду на 1950 рік. — Г. Дорошенко, предс.; А. Баран, кас.; А. Мудровський, секр.

ТОЛІДО, О. — **Річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 167, відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 2. пополудні, в гали де все. Просимо членів хоч раз разом зійтися, бо маємо важні справи до полагодження, як рівнож буде вибір уряду на 1950 р. Не приявний член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. при першій своїй вкладці. — За уряд: Д. Медецький, предс.; І. Кульматицький, фін. секр.-кас.; М. Блясецький, рек. секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 3. пополудні, в У. Г. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. Пригадується членам, що це останній місяць в році, тож щоби всі члени постаралися вирівняти свої залеглости. — За уряд: О. Запоточний, Р. Рубльовський.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 2. пополудні, в галі під ч. 45-47 Говп Еве., Пасейк. Обовязком кожного члена є прийти на збори, вислухати річного звіт контролі і уряду та ибрати уряд на 1950 рік. Вудуть інші важні справи. Не приявний член чи урядник підлягає карі згідно з ухвалою. — І. Живицький, предс.; О. Боднарчук, кас.; Г. Яськів, секр.

ГУДСОН, Н. Й. — **Річні збори** Бр. св. Йосафата, від. 477, відбудуться в неділю, 11. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній, 29 Друга вул. Уряд дасть звіт за цілий рік. Просимо всіх членів прийти, бо відбудеться вибір уряду. — Уряд.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. „Єдність", від. 163, відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 1. пополудні, в домі Горожан, 847 Норт Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — За уряд: М. Курко, предс.; І. Потучко, рек. секр.; М. Паранич, фін. секр.

КСЕНТРАЛ ФАЛ, Р. АЙ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 93, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудться в неділю, 11. грудня, в годині 1. пополудні, в гали 59 Централ ул. Просимо усіх членів прийти хоч раз на рік тому, що є дуже важні справи до полагодження. — За уряд: І. Клеменчук, предс.; П. Тітик, кас.; П. Бенковський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудутсл в неділю, 11. грудня, в домівці У. А. Горожан, 847 N. Franklin St., в годині 2. пополудні. Всі члени конечно повинні явитися, бо дуже важні справи будуть вирішуватися. Буде звіт з діловодства, звіт делегатів, що були на Конґресі в Вашинґтоні, звіт контр. комісії і ін. Обовязок вимагає, щоб член хоч раз на рік був приявний на зборах і вирівняв всі свої залеглости. — Т. Малик, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Ю. Сеник, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, повідомляє, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 10. грудня, в домі Укр. Горожан на Wakeling St., в год. 7. ввечір. — Т. Радинський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102, відбудуться в неділю, 11. грудня, зараз по другій Сл. Божій, в глаи церковній, 2280 W. 7th. — За уряд: Н. Декан, предс.; В. Жук, кас.; Н. Бобечко, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Управа Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 375, подає до відома всім членам, що місячні сходини відбудуться в неділю, 11. грудня, в год. 1. після полудня, в залі Укр. Клюбу, 847 Н. Френклин ул. Просимо членів взяти участь, а передовсім просимо довгуючих членів прийти і вирівняти свої залеглості, бо інакше управа буде змушена суспендувати тих членів з кінцем цього року. — За управу: І. Чопик, гол.; С. Пилюк, скарб.; П. Іваш, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. — Відділ 136 повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться 11. грудня в 1. годині попол., в гали парафіяльній під ч. 220 Джейн Ст. Буде звіт секр., касієра і контр. комісії та вибір уряду на 1950 рік. Просимо членів прийти на означений час і привести нових членів. — В. Колко, фін. секр.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 28. листопада 1949 року померла у 54. році життя

МАРІЯ СУКМАНОВСЬКА,

члениця відділу 325 У. Н. Союзу в Брукліні, Н. Й.

Покійна родилася в селі Руденці, повіт Львів. Була тихої вдачі і завжди щиро жертвувала на народні і інші цілі. Полишила в смутку 4 дітей, в саме: Вол., Софію, Анну і Стефана, котрі всі є членами Союзу, 5 внуків, брата Вол. і сестру Параню.

Похорон відбувся при великім здвизі людей 2-го грудня з похоронного заведення до церкви Сош. св. Духа, а відтак на цвинтар св. Івана. — В. Й П.!

П. Малицький, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Хто знає або чув щонебудь про **РОМАНА КЛИМА** (сина учит. Марії Клим) з **Малаївців Нових** (Буковина), який виїхав приблизно в 1924 р. до Америки (мав працювати в якійсь фільмовій фабриці), хай ласкаво повідомить його вуйка **Зеня** на адресу:

Engineer ZUK Y.
(for Welnyczuk)
60 E. 3rd St., New York 3, N. Y.

Пошукую **МАРІЮ ЛЮБІНЕЦ** (Голінд) з с. Вікторівка, к. Глиняни, яка мала б знаходитися в околицях Ню Йорку. Пошукує муж **Роман Любінець**. Відомости прошу слати:

ROMAN LUBINEC
Munchen, Dachauer str. 9/II.
Germany — U. S. A. Zone

СТЕФАН ПАШКО з D.P. Camp в Німеччині пошукує брата **ІВАНА** з с. Залесці біля Ходорова, пов. Бібрка. Хто знає про нього, або він сам, хай напише до:

STEFAN PASZKO
(22) D.P. Camp Ruhberk
Bad Krenznach
Zone France, Germany.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Продовження зі стор. 2-гої).

дента Злучених Держав та рішає вислати президентові свою подяку. Її вислано після закінчення Конґресу і вона в оригіналі звучить:

HON. HARRY S. TRUMAN
President of the United States
The White House
Washington, D. C.

In behalf of the delegates convened, of Ukrainian organizations of America, we are pleased to extend to you our heartfelt appreciation for your message of hope.

You are assured of our continued support in your endeavors to promote freedom and peace in all parts of the world, including a free and independent Ukraine.

EVA PIDDUBCHESHEN, Secretary — LEV E. DOBRIANSKY, President

В українському перекладі подяка президентові Труманові звучить:

Достойний Гері С. Труман
Президент Злучених Держав,
Білий Дім
Вашинґтон, Д.С.

В імені зібраних делеґатів українських організацій Америки ми раді висловити Вам нашу сердечну вдячність за Ваше послання надії.

Ми запевняємо Вас про нашу безперервну піддержку у Ваших зусиллях сприяти волі і мирові в усіх частинах світу, включно з вільною і незалежною Україною.

(Дальше буде)

ТАРЗАН, ч. 2234. Пан джунглів у небезпеці.



Коли вони ввійшли до загороди Корал, д-р Зі дав таємний знак Горові.

Виставивши свою хватливу ногу, дивне сотворіння вибило з-під Тарзана його власну ногу.

Коли Тарзан упав, інші сотворіння, подібні до печерних людей, наскочили на нього...

— а загадочний доктор витягнув малий балоник з підшкірним шприцом.